

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi passilain ja henkilökorttilain muuttamisesta

Johdanto

Sisäministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi passilain ja henkilökorttilain muuttamisesta.

Tausta

Hallitus linjasi huhtikuun 2025 kehysriihessä Suomen passien enimmäisvoimassaoloajan pidentämisestä 10 vuoteen ottaen huomioon mahdolliset turvallisuustekijöistä aiheutuvat poikkeukset.

Tavoitteet

Esityksen keskeisenä sisältönä on täysi-ikäisille myönnettävien passien ja henkilökorttien enimmäisvoimassaoloajan pidentäminen nykyisestä viidestä vuodesta kymmeneen vuoteen. Alaikäisille myönnettävien asiakirjojen voimassaoloaika säilyisi enintään viidessä vuodessa lapsen kasvuun liittyvien ja kasvonpiirteiden muutosten vuoksi.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi säännöksiä, jotka koskevat ulkomailla haettavien passien ja henkilökorttien voimassaoloaikaa. Mikäli hakijalla on kotikunta Suomessa, ulkomailla haettavan asiakirjan voimassaoloaika rajattaisiin enintään 12 kuukauteen. Tavoitteena on keskittää lupamenettelyjä kotimaahan ja varmistaa kasvokuvan ottamista koskevien vaatimusten toteutuminen mahdollisimman suurella osalla myönnettäviä asiakirjoja. Kasvokuvan passiin ja henkilökorttiin ottaisi esityksen mukaan jatkossa elinkeinonharjoittaja tai oikeushenkilö, jonka toimiala tai tarkoitus on valokuvaustoiminta. Kasvokuvan ottaneen tahon tulisi toimittaa kasvokuva lupaviranomaiselle. Tieto valokuvan ottaneesta merkittäisiin jatkossa passirekisteriin ja henkilökorttirekisteriin.

Ehdotettua säännöstä ei sovellettaisi ulkomailla jätettyihin hakemuksiin. Lupaviranomaisella olisi myös eräissä tilanteissa mahdollisuus ottaa itse tai hyväksyä muuten toimitettu kasvokuva. Tällaisia erityisiin olosuhteisiin liittyviä tilanteita olisivat esimerkiksi hätäpassi tai ulkoministeriön myöntämät diplomaatti- ja virkapassit, joiden kasvokuvat ministeriö voisi harkinnan mukaan ottaa itse.

Asiakirjaturvallisuuden parantamiseksi esitykseen sisältyy ehdotuksia kasvokuvan ottamista

ja asiakirjojen hakemista ulkomailla koskeviksi säännöksiksi. Lisäksi alaikäisen passiin lisättäisiin tieto huoltajista lapsikaappausten ennaltaehkäisemiseksi ja matkustamisen sujuvuuden parantamiseksi.

Henkilökorttiin sisältyvän kansalaisvarmenteen osalta esitetään, että sen voimassaoloaika rajataan viiteen vuoteen turvallisuussyistä silloinkin, kun henkilökortti olisi voimassa kymmenen vuotta.

Lausuntopyynnön avulla pyritään arvioimaan ehdotettujen muutosten vaikutuksia asiakirjaturvallisuuteen, lupamenettelyjen sujuvuuteen, kansalaisten tarpeisiin sekä viranomaisten toimintaan.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta.

Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialleVN/13936/2025.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.sm@gov.fi tai postitse osoitteeseen Sisäministeriö, PL 26, 00023 Valtioneuvosto. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/13936/2025. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus SM020:00/2025). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 16.2.2026.

Esitysluonnoksen pääasiallisen sisällön ja lakiehdotusten ruotsinkielinen käännös liitetään sisäministeriön hankesivulle ja Lausuntopalveluun mahdollisimman pian.

Valmistelijat

Lisätietoja antaa johtava asiantuntija Mikko Cantell, mikko.cantell@gov.fi, p. 0295 488 380.

Linkit

<https://intermin.fi/hankkeet/hankesivu?tunnus=SM020:00/2025> - Linkki sisäministeriön hankesivulle

<https://intermin.fi/sv/projekt-och-lagberedning/projektsida?tunnus=SM020:00/2025> - Länk till inrikesministeriets projektsida

Liitteet:

[Luonnos hallituksen esitykseksi.pdf](#) - Hallituksen esitys eduskunnalle passilain ja henkilökorttilain muuttamisesta

Jakelu:

Digi- ja väestötietovirasto
Keskusrikospoliisi
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Maahanmuuttovirasto
Oikeuskanslerin virasto
Oikeusministeriö
Poliisihallitus
Puolustusministeriö
Rajavartiolaitos
Suojelupoliisi
Suomen Ammattivalokuvaajat ry
Suomen Fotokaupan Liitto ry
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Tulli
Ulkoministeriö
Ulkosuomalaisparlamentti/Suomi-Seura ry
Valtiovarainministeriö

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vuori Tomi
Sisäministeriö

Cantell Mikko
Sisäministeriö